

Dünyanın Eğitim Gündemi

SAYI - 56

ABD: UNESCO, "Eğitim önemli ama eğitime ayrılan kaynak artmıyor gibi görünüyor" diyor.

UNESCO'nun Küresel Eğitim İzleme Raporu ekibinde araştırma görevlisi olan Priyadarshani Joshi, eğitimi finanse etmek için harcanan miktarın eğitimin önemli olduğu görüşüyle uyuşmadığını söyledi. Joshi, CNBC'den Squawk Box Asia'ya GEM raporu ile ilgili yaptığı açıklamalarda, "Kimse eğitimin önemli olmadığını iddia etmiyor ancak eğitime ayrılan kaynak artmıyor gibi görünüyor" dedi.

GEM Raporu'nun 2019 baskısına göre dünya çapında eğitime yılda yaklaşık 4,7 trilyon dolar harcanmakta olup bu rakamın yalnızca %0,5'i düşük gelirli ülkelerde harcanmaktadır.

Joshi, GEM Raporu'nun temel eğitim için ihtiyaç duyulan yıllık finansman açığının üç günlük askeri harcamayla karşılanabileceğini belirtti. GEM Raporu'nun tamamlayıcısı olan *Eğitimde İlerleme Perspektifi'ne* göre 2030 yılına kadar orta öğretimin evrensel düzeyde olgunlaşabilmesi için düşük ve orta gelirli ülkelerin eğitime harcadıkları paranın 2030'da 340 milyar dolara çıkması gerektiğinin altını çizdi.

Düşük gelirli ülkelerdeki kadınların yetersiz eğitim finansmanından daha olumsuz etkilendiğini vurgulayan Joshi, "Kadınları ve toplumu eğitmenin veya güçlendirmenin en uygun maliyetli yollarından biri eğitimidir" dedi. COVID-19 salgını nedeniyle okullar kapandığında Bangladeş, Ürdün ve Pakistan gibi gelişmekte olan ülkelerdeki kız ve erkek çocukların aynı düzeyde engellerle karşılaşmadığını; kızların erkek çocuklara göre elektronik cihazlara erişim eksikliği, sınırlı süreli kullanım gibi engellerle daha çok karşı karşıya kaldıklarını belirtti. Öte yandan okula kayıt ve devamsızlıktaki cinsiyet farkı son yirmi yılda azaldı. Ancak raporda gelişmekte olan ülkelerdeki kadınların okuma yazma oranı hâlâ bir sorun. 2020'de yaklaşık 771 milyon yetişkinin temel okuryazarlık becerilerinden yoksun olduğu ve okuma yazma bilmeyen yetişkinlerin %63'ünün kadınlardan oluştuğu ifade edildi.

ARNAVUTLUK: Arnavutluk Eğitim Bakanlığı okullarda "Gençler için Yapay Zekâ" projesini imzaladı.

Arnavutluk Eğitim ve Spor Bakanlığı ile Amerikan Kalkınma Vakfı arasında "Gençler için Yapay Zekâ" projesi imzalandı.

Arnavutluk'ta bu yıl tüm liselerde pilot uygulamasına geçilecek olan "Yapay Zekâ Projesi", hâlihazırda dünyanın 11 farklı ülkesinde uygulanıyor. Proje ile 13-18 yaş aralığındaki öğrencilerin teknoloji ve yapay zekâ becerilerinin artırılması hedefleniyor.

Pilot uygulamaya 2022-2023 eğitim-öğretim yılında 5 devlet kurumunda başlanacak ve gruplar oluşturulduktan sonra ders dışı etkinlikler kapsamında okul saatlerinden sonra yapay zekâ dersleri okutulacaktır. 140 öğrencinin yararlanacağı pilot uygulamada, öğretmenlere sertifika almaları için ise 160 saatin üzerinde eğitim verilecektir.

ALMANYA: Bilimsel araştırmalar fiziksel aktivitelerin ilkökul çocuklarına olumlu etkilerini kanıtladı: Spor bilimsel konsantrasyonu ve yaşam kalitesini iyileştiriyor.

Egzersiziz faydaları şimdiye kadar çok sayıda araştırma ile kanıtlanmıştır. Münih Teknik Üniversitesinden bir araştırma ekibinin yeni ortaya koyduğu kanıt ise; ilkökul çocuklarında fiziksel aktivite, konsantrasyon ve sağlıklı yaşam kalitesi arasındaki ilişkidir. Berchtesgadener Land bölgesinden 3285 kız ve 3248 erkek çocuk 5 yıl süren araştırmaya katıldı. Fiziksel güç, dayanıklılık, konsantrasyon becerisi, sağlıkla ilgili yaşam kalitesi gibi temel kriterler bilim adamları tarafından uluslararası standartlaştırılmış test prosedürleri kullanılarak belirlendi.

Araştırma; çocukların konsantrasyonları ile zindelik ve yaşam kaliteleri arasında doğrusal bir ilişki olduğunu gösterdi. Kızlar konsantrasyon ve yaşam kalitesi değerlerinde, erkekler ise zindelik testlerinde üstünlük gösterdi.

Aynı zamanda tüm fiziksel uygunluk testlerinde fazla kilolu ve obez çocukların; diğer çocuklara göre yaşam kalitesi, fiziksel rahatlık, öz benlik saygısı, arkadaş edinmedeki rahatlık ve okuldaki genel refah değerlerinde önemli ölçüde azalma saptandı.

Spor ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Renate Oberhoffer-Fritz'e göre: "Fiziksel olarak aktif ve konsantrasyon becerileri yüksek olan ilkökul çocuklarının akademik başarıya göre öğrenci alan Gymnasium'a (notları yüksek öğrencileri alan lise türü) girme olasılıkları daha yüksek. Daha da önemlisi, bu etkinliklerle çocukların

Dünyanın Eğitim Gündemi

SAYI - 56

erken yaşta motor becerileri gelişmekte; bu husus zihinsel zindeliğin gelişimini de olumlu yönde etkilemektedir.”

TUM (Münih Teknik Üniversitesi) Araştırma Ekibi Başkanı Dr. Thorsten Schulz sözlerini şu şekilde tamamladı:

“Araştırma sonuçları Berchtesgadener Land çevresi ve tüm bölge için bir sağlık iletişim ağının oluşmasına vesile oldu. 2019 yılından beri bölgedeki bütün birinci sınıf çocuklarına bir yıllık spor kulübü üyeliği hediye edildi. Bu da farklı aktörlerin birlikte nasıl çalışabileceklerinin, çocukları nasıl motive edip egzersiz yapmalarına yardımcı olunabileceğinin güzel bir örneğidir.”

ABD: “Dünya Günü” geride kaldı ancak okulların iklim değişikliği hususunda yapacakları çok şey var.

Geçtiğimiz nisan ayında, okullarda Dünya Günü kutlandı ve bu kapsamda pek çok aile çocuklarıyla parkları temizlemek ve ağaç dikmek için bir araya geldi. Dünya Günü vesilesiyle düzenlenen etkinliklerin anlamlı olduğu ancak iklim felaketi karşısında yeterli olmadığı düşünülüyor.

Okullar -çoğu zaman gözden kaçırılsa da- iklim krizinde çok büyük rol oynuyor. Her yıl 114 milyar dolar ayrılarak ülkenin en büyük ikinci kamu altyapı biçimi olan okullar, aynı zamanda kamu sektörünün en büyük enerji tüketicilerinden biridir. Ayrıca okullar, yaklaşık yarım milyon adet dizel otobüsleri ile kamunun en büyük toplu taşıma filosuna sahiptir. Amerika, 2050 yılına kadar ürettiği sera gazını atmosferden kaldırarak “net- sıfır” emisyon (sera gazı emisyonunu azaltarak devam eden emisyonların dengelenmesi) elde etmeyi taahhüt etti. Kanıtlar, fosil yakıtı dayalı sistemleri tercih eden okulların 30 yılda %20-25 daha fazla harcama yapacağını gösteriyor. Dolayısıyla, iklim dostu seçimin aynı zamanda bütçe dostu bir seçim olabileceği düşünülüyor. Çok sayıda bölge bu konuda ileri görüşlülük yolu açıyor. Batı Virginia’daki Berkeley bölgesi, jeotermal enerjiyi kullanmak için bir dizi okulu yeniledi ve her yıl enerji maliyetlerinden tasarruf edeceği 1,7 milyon dolarlık proje için ödeme yaptı. Salt Lake City, 2030 yılına kadar %100 yenilenebilir enerji ve 2040 yılına kadar karbon nötrlüğü taahhüt eden, fosil yakıtlar yerine elektrikli otobüsler ve güneş panellerinin kullanılacağı bir iklim eylem planını

kabul etti. Portland, Oregon’da okul bölgelerindeki yeni inşaatlarda fosil yakıtların kullanılmasını yasakladı.

DANİMARKA: Yeni yapılan araştırma: Danimarkalı öğrencilerin fen bilgisi dersine olan ilgileri azaldı.

Yeni yapılan bir araştırmaya göre en sevdiği ders fen bilgisi olan öğrencilerin oranı son beş yılda %41’den %30’a düştü. Evren Bilim Parkı adına Danimarka Analiz Kurumu tarafından yürütülen araştırma, 5-17 yaş arası çocukların ebeveynlerinin temsili bir örneğini kapsıyor. Söz konusu çalışma, cinsiyet, yaş ve coğrafya bakımından rastgele seçilen toplam 1.002 katılımcıyı kapsamaktadır. Bu sayede anket, belirtilen değişkenler açısından nüfus kompozisyonunu yansıtır. 2017’de Nordborg’daki Evren Bilim Parkı, ilk olarak

ailelere çocuklarının fen bilimlerine olan ilgilerini sordu. Ailelerin %41’i fen ve matematiğin okulda çocukların en sevdiği dersler arasında olduğunu söyledi. Ancak, aynı kurum tarafından bugün tekrarlanan araştırmada ortaya farklı bir sonuç çıktı. 2017’deki %41’e kıyasla, bugün ankete katılanların sadece %30’u çocuklarının fen derslerine yüksek veya çok yüksek derecede ilgi duyduğunu söylüyor. Ayrıca velilerin sadece %25’i çocuklarının okul müfredatında en sevdiği konuların fen dersleri olduğunu dile getiriyor.

Yeşil geçiş ve genel olarak artan dijitalleşme, birkaç yıldır fen bilimleri alanında mezun sayısında azalmaya sebep oldu. Son olarak STEM alanında çalışan mühendislerin üye olduğu dernek IDA, 2030 yılına gelindiğinde Danimarka’da mühendislik ve fen bilimleri alanından mezun 13.000 insan kaynağı eksikliği olacağı tahmininde bulundu.

KAZAKİSTAN: Bu sene devlet burslarının %60’ı teknik eğitim alanlarına verilecektir.

Kazakistan nüfusunun yoğun olduğu Atırau ve Mangıstau bölgelerindeki gençler için devlet tarafından özel burslar verilmesi planlanmaktadır. 2022-2023 eğitim öğretim yılında devlet tarafından verilecek toplam burs sayısı 88 bini geçmiştir. Lisans eğitimi için 73 bin, yüksek lisans için 33 bin ve doktora için ise 1890 burs verilecektir. Lisans burslarının

yaklaşık %60'ı teknik eğitim bölümlerini kazanacak öğrencilere verilecektir. Ayrıca 10 bin bursun Atirau ve Mangistau eyaletleri için ayrılması planlanmaktadır. Yabancı öğrencilere 490, Orta Asya ülkeleri öğrencilerine 150 ve İslam İşbirliği Teşkilâtına üye ülkelerin öğrencilerine ise 100 burs verilecektir.

MALEZYA: Yeşil yöntemler önemli ölçüde okul tasarrufu sağlar.

Penang'daki bir okul yağmur suyu birikiminden faydalıyor. Böylece okul çevreye fayda sağlamak için sadece kaynakları korumakla kalmıyor, aynı zamanda su maliyetini de azaltıyor.

Malezya Bilim Üniversitesi (USM) Beşeri Bilimler Okulu Öğretim Görevlisi ve Penang Water Watch Başkanı Prof. Dr. Chan Ngai Weng'e göre yağmur suyu birikimi Penang'daki diğer okullarda da uygulanabilir.

20.000 RM'ye (Malezya Ringgit) mal olan örnek proje, USM, Penang Water Watch ve okul tarafından finanse edildi. USM Beşeri Bilimler Üniversitesinde kıdemli öğretim görevlisi ve Penang Water Watch'ın Başkan Yardımcısı olan Dr. Tan Mou Leong; okulun kantininde, bahçesinde ve yıkama alanlarında kullanılmak üzere yağmur suyunu biriktirmek için toplam 150.600 litre kapasiteli dört tankın kurulduğunu söyledi.

Okul müdürü ve aynı zamanda Star Foundation Altın Kalp Ödülü sahibi Sangga Sinnayah; okulunun aylık su faturasınının 130 RM azalarak 150 RM'ye indiğini, yılda yaklaşık 1.600 RM tasarruf sağlandığını belirtti.

PAKİSTAN: Pakistanlı öğrenciler ABD'de düzenlenen bilim fuarında birincilik ödülü kazandı.

Uluslararası Pak-Türk Maarif Okullarından iki öğrenci ABD'de düzenlenen "Uluslararası Bilim Etkinliği (ISEF)"nde birincilik ödülü kazandı. ISEF, merkezi ABD'de bulunan ve kâr amacı gütmeyen bilim ve mühendislik topluluğu tarafından yılda bir düzenlenen bir etkinliktir. Her yıl 60'tan fazla ülkeden yaklaşık 1.800 lise öğrencisini bir araya getiren bu organizasyon, dünyanın en büyük uluslararası bilim yarışması olarak tanınıyor.

Pak-Türk Maarif Okulu 12. sınıf öğrencileri Talia Kulsoom ve Umm-e-Kulsoom birinciliği, Himalayalar'a özgü bir sedir ağacı türü olan

Cedrus deodara'dan "vegan deri" (doğaya zararsız deri) üretilmesi ile kazandı.

ISEF'ten yapılan açıklamada, "Öğrencilerin yeşil dünyaya ve kaynakların korunmasına dair inançları onları bu eşsiz çalışmayı ortaya koymaya teşvik etmiştir" denildi.

İSPANYA: Okula giderken daha çok trafik gürültüsüne maruz kalan çocukların bilişsel becerilerinde yavaşlama görüldü.

Barcelona'daki 38 okulda yapılan yeni bir araştırma, okullardaki trafik gürültüsünün ilköğrencilerinin işler bellek ve dikkat gelişimi üzerinde zararlı bir etkisi olduğunu gösteriyor. "La Caixa" Vakfı tarafından desteklenen bir merkez olan Barcelona Küresel Sağlık Enstitüsü (ISGlobal) tarafından yürütülen bu çalışmanın bulguları PLoS Medicine'da yayımlandı.

Maria Foraster ve Jordi Sunyer tarafından yürütülen araştırmaya 7 ila 10 yaş arası 2.680 çocuk dâhil edildi. Trafik gürültüsünün bilişsel gelişim üzerindeki olası etkisini değerlendirmek için araştırmacılar ergenlik öncesi dönemde hızla gelişen, öğrenme ile okul başarısı için gerekli olan iki yeteneğe odaklandılar: dikkat ve işler bellek. 12 aylık bir süreyi kapsayan çalışmada katılımcılar dört kez bilişsel teste tabi tutuldu. Bu testlerin amacı yalnızca işler bellek ve dikkati değerlendirmek değil, aynı zamanda bunların zaman içindeki evrimini de incelemektir. Öğrenciler teste tabi tutulurken okullarının önünde, oyun alanlarında ve dersliklerde gürültü ölçümleri yapıldı. Bir yıllık

çalışma döneminin tamamlanmasının ardından, fazla trafik gürültüsünün olduğu bölgelerdeki okullara devam eden öğrencilerde işler bellek, karmaşık işler bellek ve dikkat gelişiminin daha yavaş olduğu görüldü. Örnek olarak dış mekân gürültü seviyelerindeki 5 dB'lik bir artış, işler belleğin ortalamadan %11,4 daha düşük seviyede çalışmasına sebep oldu. Ayrıca, yüksek gürültülü ortamlar, daha düşük sınav performansı ile ilişkilendirildi.

Araştırmanın yazarlarından Jordi Sunyer bu çalışmanın, "gürültü gibi dış uyaranların ergenlikten önce hassas olan bilişsel gelişimi olumsuz yönde etkileyebileceği" hipotezini desteklediğini düşünüyor.

Editörler: Şeyma Nur Dünder, Semra Hatipoğlu Kaya

Çevirmenler: İlhan Çoban, Samoena Brahimi, Dr. Mune Savaş, Semra Hatipoğlu Kaya, Korhan Tunca İşcan, Balzhan Omarova, Kübra Nur Gündoğdu, Dr. İlhami Ayrancı, Şeyma Nur Dünder

Tasarım: Tanzer Özder / MEB YEGİTEK

KAYNAKÇA

- 1- <https://www.cnn.com/2022/05/13/unesco-says-money-spent-on-education-doesnt-match-its-importance.html>
- 2- <https://top-channel.tv/2022/05/18/inteligjenca-artificiale-per-te-rinje-ministria-e-arsimit-nenshkruan-marreshjenj-me-fondacionin-shqiptaro-amerikan-per-zhvillim/>
- 3- <https://www.sg.tum.de/sg/news/article/studie-mit-grundschulkindern-belegt-positive-wirkung-koerperlicher-fitness-sport-verbessert-konzentration-und-lebensqualitaet/>
- 4- <https://hechingerreport.org/opinion-earth-day-is-over-but-theres-a-lot-more-schools-can-do-to-address-climate-change/>
- 5- <https://www.folkesholen.dk/biologi-fysikkemi-geografi/ny-undersogelse-danske-elevers-interesse-for-naturfagene-faldet/4639194>
- 6- https://www.inform.kz/kz/biyt-memleketitik-grantty-n-60-y-tehnikalyk-mamandyktarga-bolinedi_a3936399
- 7- <https://www.thestar.com.my/metro/metro-news/2022/05/05/green-method-equals-big-savings-for-school>
- 8- <https://tribune.com.pk/story/2256595/pakistani-students-win-top-award-at-us-science-fair>
- 9- <https://www.sciencedaily.com/releases/2022/06/220602140809.htm>

Millî Eğitim Bakanlığı
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
tarafından hazırlanmıştır.

D ü n y a n ı n
Eğitim Gündemi

SAYI - 56

